

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	160 L.
Fél évre	-----	90 L.
Egyes szám ára	-----	4 L.
Bármilyen külföldre az évi előfizetés		250 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplójunkat és külön falinaptárunkat is.

Mire tanít Mohács?

A sorsúzott magyar megáll Tihanynál, az örökszép Balaton mellett, s szívében a nehéz emlékek terhével elharsogja ajka:

Hősvértől piroslt gyásztér, sóhajtvá kö-
[szöntlek,
Nemzeti nagy létünk nagy temetője Mohács!

A visszhang visszaverődik tisz-

pusztán a magyar nemzet színevirágát jóformán learatta 300 török ágyu tüzet okádó pokla. Két érsek, öt püspök, ötszáz zászlósúr és huszezer közvitéz, nemes, piros vére áztatta a földet, össze elegyülvén a bő zápor szennyes vizével. Ez a

az iszap, s amikor a patak medréről kiemelték, már meg volt pecsételve 150 esztendőre a keresztény Magyarország sorsa, s beköszöntött az idő, amit a történelem a török hódoltság korának nevez.

És odaveszett a fővezér, To-

II. Lajos király tetemeinek feltalálása a Csele-patakánál.

lán és gyászosan, nem is sejtve, hogy ez a két sor, mint kapta a maga kóporsóit, egy sok vihart átélt nemzet tragédiáját rejti magában.

Most, augusztus 29.-én mult 400 esztendeje, hogy a mohácsi

hirtelen jött felhőszakadás dagasztotta meg a kis Csele-patakot, s ennek hullámaiban lelte halálát II. Lajos, a jóakaratu, de erélytelen fiatal király is. Szőke fürteit megtöltötte, fiatal halovány arcát eltorzította

mory Pál érsek is, akit a költő „büszke vezér“-nek nevez, amely büszkeségből csak annyi az igazság, hogy a szerzetesrendű érsek, aki nem akarta a háborút, a végső veszedelem pillanatában nemzete és királya iránti köte-

lességből állott a maroknyi magyar had élére, s e kötelességnek hősi vértanujává vált hazájáért és királyáért. Perényi Ferenc váradi püspök, aki maga is hősi halált halt, prófétai ihlettel mondhatta a mohácsi csatát „Pál barát és 20 000 magyar vértanu napja“-nak közvetlenül az ütközet előtt.

Ez a négyszázestendő gyász az emlékek és fájdalmak frissességével él ma is a magyar lélekben, de nem reménytelen kétségbeesést fakaszt ma már, hanem mély erkölcsi tanulságok levonására indít. Az első tanulság mindjárt az, hogy a nemzetek élete rövid dicsőség és tartós szenvedések láncolata, s amely nép a rövid dicsőség mámorában felhabzsolja életenergiáit, az nem lesz képes elegendő lelki és erkölcsi erőt termelni a tartós szenvedések idején. A római köztársaság a pün-győzelmek legvéresebb pillanataiban nem esett kétségbe, de nem bizakodott el az ellenséget megsemmisítő diadalaiban sem. A mohamedánizmustól letiport keresztény Magyarország százötven évig nyögte a török igát, de a balsors nem tette a kétségbeesés rabszolgájává; keresztény hite és fajiságához való szívós ragaszkodása elhozta számára a győzelmi mámortól elpuhult török világhatalom bukását. Buda vár-fokáról egy szép napon leütötték a hivalkodó török félholdat.

A második tanulság? Mohácsot a magyar nemzet számára a belső viszály, az egyenetlenkedés, a nemtörődömség készítették elé. Egy nemzet életének összefogó ereje, aranyezüsthél drágább kapcsa az összetartás, az öröm és gyász pillanataiban egyaránt. Messze vinn, ha az akkori magyarországi köz- és politikai élet rajzába bocsátkoznánk, — elég annyit leszögezni, hogy a jól felkészült török had ágyutüze

egy lelkes, de szervezetlen, fegyelmezetlen és nem a nemzeti összetartás nagy érzésétől áthatott tömegre szórta halálos leheletét. A bukás bekövetkezett, s Magyarország intelligenciája a mohácsi csatátéren maradt. Azóta évszázadok suliantak el a világ népei felett, s a magyar nép azóta is nem egyszer elfeledte a Mohácsnál drága véren szerzett tanulságot, mert történelmének lapjain nem ritkák a belső torzalkodás lehangoló tényei. Vagy hát csakugyan magyar „erény“ volna az egyetlenkedés, a meg nem értés, az össze nem tartás...?

Mi, Románia magyar nemzetiségű polgárai nem haladhatunk el hangtalanul a négyszázéves Mohács mellett. A magyar fajiságból elválaszthatatlanul folyó lelki és kulturális közösség önkéntelenül érzelemre hangolja az itt élő kétmillió magyart. S míg képzeletében megelevenedik a véres mohácsi csata fájdalmas képe, bizonyára rágondol a tanulságokra is; s míg kisebbségi sorsát, — tisztelve törvényt és királyt, s remélve az uralkodó nemzet lelkének kívánatos megváltozását — türelemmel viseli, másfelől különösképen törekszik az összetartás nagy törvényét gyakorlati életében is betölteni. Egy szív, egy lélek, egy akarat, egy cselekvés, egy eredmény: ez az összetartás ábécéje, s ha ezt az ábécét meg nem tanuljuk, hogyan akarunk sorsunk könyvében egyéb fontos írásokat is olvasni?

A magyar Mohács ünnepélyes külsőségeitől távol állunk. Mi lélekben és képzeletben állunk meg Mohács mellett, de tanulságait jól megjegyezzük és szívünkbe vessük. Ez a legszebb ünnep, melyet a 400 éves mohácsi vész nagy emlékének szentelhetünk.

Dr. P. Jánossy Béla.

A kisipar égő sebei és a gyógyítás módja.

A „Magyar Nép“ számára
írta: Olajos Domokos.

Kisiparos testvéreim, ha a szer számot leteszitek, az izzadtságot le-törültétek és a napi robot és gond után egy kis időtök van, figyeljétek rám. Nem is cikket írok nektek, csak elbeszélgetek veletek, üljétek mellém és hallgassatok rám. Vére-tek-ből való vér vagyok, dolgozó ember, érdekel a sorsotok és ki-mondhatatlanul szeretlek benneteket, mert sokat dolgoztok, őszinték, ked-vesek és becsületesek vagytok.

Ugyebár ezer gond emészt? Ró-latok mindenki megfeledezett, sem a társadalom, sem a bankok, sem az állam nem törődik veletek. Csak az Isten és saját magatok vagytok. Ismeritek a példaszót: Segíts ma-gadon s az Isten is megsegít.

Ahoz, hogy magunkon segíteni tudjunk, ismernünk kell mindennek előtt, hogy mi a bajunk, hol fáj, mi volt a baj oka és hogyan lehetne a betegséget orvosolni.

A kisiparos sorsa mindig nehéz volt, de a háború és impérium vál-tozás óta a gond, a nyomorúság csőstől szakadt a nyakunkba. Ma-gunkra maradtunk, senki sem tör-ődik velünk, sőt a cselekvés he-lyett bizony, ismerjük be, egy kicsit saját magunkról is megfeledezünk.

Mint egy jó orvos a beteget, viz-gáljuk meg először önmagunkat, ne szégyeljük a sebeinket, mutassuk meg egymásnak.

Tehát nincs pénzünk.

Bismarck, a nagy német kancellár azt mondta, hogy a háborúhoz három dolog szükséges: pénz, pénz, pénz... Bizony a kisiparos élet-harcához is pénz, pénz, mindennek felett pénz kell.

Az állam?

Sajnos a kisiparos társadalom megfeledezett. Romániában ipar-pártolásra szó sincs. Olcsó hitel nem ad, a kisiparost nem segíti. Segítség helyett terhes adókkal, te-tőségi zaklatásokkal keseríti meg életünket. Rossz az adózási rend-szer. A százalékos kiszámítás az adókiadó bizottságok kénye-kevé-nek szolgáltat ki. A kisiparos nem kap szállítási kedvezményt, vámke-zvedményt, csak ezerféle adót, amé-nek tekervényes labirintusában nem tud eligazodni.

Állami és hatósági szállításhoz megrendeléseknél az iparcikk nem fizetik pontosan, de a meg-

delést, mint a parancsolatot teljesíteni kell, mert ha az iparos nem készíti el az árut, akkor ezer üldözésnek van kitéve.

Nehéz és drága az anyagbeszerzés. Az áruk napról-napra ugrásszerűen emelkednek. Az állam nem korlátozza a nyersanyag kivitelét, nem szabja meg, hogy csak a belső szükséglet kielégítése után lehet az árut külföldre kivinni és ezzel elősegíti a drágaságot.

A bankok? Sem a magyar, sem a román bankok iparosnak kölcsönt nem adnak. Olcsó kölcsönt egyáltalában nem, nagyrájkán uzsorakölcsönt olyan irtózatossá kamalra, aminek a visszafizetése lehetetlen feladat elé állítja a kisiparost.

Mi ennek a következménye?

A magára maradt, kiuzsorázott, senki által nem támogatott kisiparosság a nyomoruság, pénztelenség, reménytelenség és uzsora emésztő terjai között kinlódik, nem él, hanem csak tengődik, arcára ezer barázdát sző a gond, végső elkésztésében fűhöz-fához kapkod, uzsorások karmai közé kerül és még az elsőrendű élelmi szükségleteit sem tudja kielégíteni.

Az életszükségletei folyton nőnek, az anyagot aranyparitáson, békebeli áron szerzi be, de az eladásnál még az ezüstparitást sem tudja elérni és így megélhetésre alig akad valami. Mint a gyom, szaporodik a kontár, az a becsületes, szakképzett és megbízható iparosnak a legnagyobb ellensége. A kontár lim-lom, összehalkolt portékát olcsó áron ad és nem törődik azzal, hogy ezzel a jó iparogát megöli és a becsületes iparos nyakába koldustarisznyát akaszt.

A román impérium a kipróbált, régi intézményt, az ipartestületeket erőszakos kézzel átalakította, a képzet, művelt és megbízható iparosvezetők kezéből kivette és olyan embereket állított az élre, akik a virágzó, életelő, nagymultu intézményeket eltorvasztották, munkaképtelenné tették. Ma csak bajt és zavart okoznak, mert minden ténykedésük rideg nacionalista szempontok szerint történik.

Az iparos társadalom minden bizonnyal ezek a kulforrásai. A közös cél és belegség fásulttá, közömbössé, még önmagával sem törődővé tette az iparoságot. A régi egyesületi és régi egyesületi szervek eltorvasztottak, az iparoság szakma szétapró táborokba szakadt, az erőket eltorvasztották és ma az iparoság telővön, reményvesztetten áll, külső és belső segítségre vár.

Hol a megváltó segítség?

Sokat kísérleteztek *beszerzési és fogyasztási szövetkezetekkel*, melyek egy ideig beváltak és eredményeket is értek el, de csak egy ideig, mert az iparos társadalom megbomlott szervezetei, a nemtörődömség, a béna fásultság csakhamar kikezdte a legegészségesebb szövetkezetet is, maga az iparoság az okosság öntudata híján elhagyta az intézményes beszerzési forrást, a tagdíjakat nem fizette és sorra megbuktak a szövetkezetek.

Kolozsváron nemrégiben alapítottak egy bankot, az *Iparosok Bankját*, mely még egyelőre csak Kolozsvár iparoságának az érdekeltisége és nincs országos jelentősége. de már is egy lépés a bajok enyhítésére. Már is van egy bank, amely az iparosoké, azoknak az érdekeit védi, nem arra törekszik, hogy az iparosokat kiuzsorázza, hanem az a törekvése, hogy segítsen rajtuk.

Egy lépés, amely a jövő felé mutat és eredményeket ígér. A bankot az iparos nyomoruság teremtette meg, de a nyomor országos, tehát az egész ország iparoságának is a végső erőmegfeszítés lázában önmagára kell gondolnia. Ha már mindenki elhagyott, akkor segíts magadon és az Isten is megsegít.

Segítsünk tehát önmagunkon!

Erre pedig egyetlen mód az egyetemes szervezkedés, a közösen egy táborba való tömörülés, az igazi egyesületi élet megteremtése. Tehát minden iparosnak Kolozsváron úgy, mint Gyaluban, Székelyudvarhelyen úgy, mint Korondon, be kell lépnie az ipartestületbe, el kell járnia az iparos kaszinóba, pontosan be kell fizetnie a tagdíjakat, hogy az *Ipartestületek Országos Szövetsége*, az egész ország minden részében mély és egészséges gyökereket eresszen, erkölcsi és anyagi ereje legyen, hogy az iparoság országos érdekeit kellő súlyal védhesse meg a belső és külső támadásokkal szemben.

Figyeljete csak iparos testvéreim, nézzétek a Gyáriparosok Országos Szövetségét, amely ma úgy a gyárrakkal, valamint az állammal szemben hatalmat, erőt jelent. Amit a gyárosok el akarnak érni, azt eléri, kereszttől viszik, mert erős, szervezett gyáripar áll a hátuk megeit. Ugyanilyen erőssé, hatalmassá és cselekvővé kell tenni az iparosok országos szövetségét is, amely egyedül hivatott arra, hogy a kormánynál feltárja az iparoság elhagyatottságát, szegénységét, nyomoruságát. Mióta a Gyáriparosok Szövetsége

Bukarestben székel, azóta mindent függén, gyorsan, eredményesen el tud intézni, tehát az Iparosok Országos Szövetségét is, amely jelenleg Aradon székel, rövidesen Bukarestbe kell vinni és ezáltal kell erőssé, hatalmassá tenni, hogy az ország minden iparosa az ipartestülete révén a Szövetség izmosodásához anyagi és erkölcsi támogatást nyújtson. Minden iparos otthonban olvashatják: egyesülésben van az erő. Ezt tartásatok szemetek előtt!...

KÜLFÖLD

Görögország forradalma. Utóbbi időben keveset hallottunk Görögországról. Azóta, hogy a törökök utját állták merész vágyainak s kiüldözték kisázsíából, egyideig belső zavarok dultak a görögök életét, majd egy erőszakos tábornoknak, Pangalosnak, zsarnoki uralma alá kerültek. A mult héten aztán Pangalos uralmának is véget vetettek egy gyors és eredményes forradalom révén. A forradalmat Kondilis tábornok szervezte meg s egy éjszaka teljes sikere vezette. Pangalos megbuktatása azonban nem szüntette meg Görögország belső nyugtalanosságát. A győztes forradalmárok — úgy látszik — egymás között nem tudnak megegyezni a megszerzett hatalom gyakorlásán. Szó van arról is, hogy a görög király, aki jődeje Romániában tartózkodik, visszatér országába és újra elfoglalja trónját.

Spanyolország is menekülni akar diktatorától. A néphangulat Spanyolországban is a zsarnoki uralom ellen fordult. A tüzértisztek erőlyesen követelik Alfonz királytól, hogy bocsássa el Primo de Rivera diktátort. Ez viszont a forradalmi szellemű tüzérsergi hadtest feloszlását követeli a királytól. A zavaros helyzet elől a király családjával együtt elmenekült.

Miért kell megalakítani az Európai Egyesült Államokat? Erre a kérdésre nagyérdékű feleletet adott közelebből a mozgalom egyik vezető harcosa Kalergi gróf azt mondja, hogy Európa új háború előtt áll. A világháború kitörését főként Németország és Franciaország ellentéte idézte föl Elzász Lotharingia hovatartozása miatt, ma azonban tizenkét Elzász Lotharingiája, vagyis olyan területe van Európának, amely halálos gyűlölettel tölti el egymás iránt a népeket. Klemeli Besszarabia

kérdését, amely az oroszokat tüzezi harcra. Orosz támadás esetén azonban nemcsak Lengyelország, hanem Franciaország is beleavatkoznék a háborúba. Ugyanakkor viszont német szabadcsapatok törnének be Lengyelország területére. Olaszország pedig Franciaország ellen vonulna, hogy megszerezze magának a francia kézben levő afrikai gyarmatokat. Egy angol lap jelentése szerint Franciaország hadserege számára óriás repülőgépeket épít. Ugyancsak Lengyelország száz darab hadirepülőgépet épített gyáraiban a hadsereg részére. Lengyelországba Danzigon keresztül temérdek hadianyagot szállít Franciaország, s ez a körülmény, valamint az is — írja az angol újság, hogy egy francia flottaegység a balti vizeken tartózkodik, érthető nyugtalanságot idéz elő a környező államokban, különösen Németországban. — Az Európai Egyesült Államok megalakulása megszüntetné a nemzetek között élő féltékenységet és ezzel biztosítaná Európa békéjét.

A kisebbségi nemzetek tanácskozása Genfben. A békeszerződések alkalmával több mint 40 millió ember került más nemzet hatalma alá. Saját tapasztalatainkból tudjuk, hogy kisebbségi sorban élni nem éppen rózsás állapot. Az igazságosabb elbánásra való vágyakozás egy táborba tömörítette a 40 millió lelket s arra készítette őket, hogy bajaik orvoslását megbeszéljék és közös tervek alapján megkíséreljék. Az idén Genfben gyűltek össze a kisebbségi nemzetek képviselői. Magyarok képviseltették magukat Romániából, Jugoszláviából és Csehszlovákiából. Minket romániai magyarokat, Dr. Jakabffy Elemér és Dr. Krenner Zoltán képviseltek. A tanácskozáson több kérdést vitattak meg. Követelésül állították föl, hogy az állam nyelvét kizárólag közigazgatási nyelvnek használják, de minden nemzeti csoportnak joga legyen a maga nemzeti nyelvén tanító iskolákat fenntartani. Fontos követelése a kisebbségeknek, hogy sérelmeiket ne az illető állam bírálja el hatalmi szóval, hanem kettőjük között kölcsönöség szerint összeállított bíróság döntsön.

Véndiákok hívó szózata.

Hol és merre vagytok Ti emberek, vének, öregek, meglett korúak és fiatalabb generációk, akik egykoron jó és rossz diákjai voltatok a kolozsvári unitárius kollégiumnak, ennek az ősz magyar iskolának?

Keresünk Titeket. Vajjon Rátok talál-e kérő szavunk hívó levelünk?

Sokan voltunk, de kevesen maradtunk. Az áldó és verő sorsnak keze szerte szórta az egykoron iskolatársakat, jóbarátokat e hon határain belül, avagy túl, messzemenne. De akik még meg vagyunk, gyűlünk össze a szeretet jegyében, hogy imádkozzunk az örök egyistenhez, emlékezzünk régiekről és örvendezzünk egymásnak.

Évek, évtizedek óta itt van a ritka és szép alkalom arra, hogy akik egykoron a gyermek és ifjú évek gondtalan idejében ugyanezen híres iskola padjaiban tanultunk, udvarán játszottunk, a nagy templomban énekeltünk, imádkoztunk, akik hűséges diákjai voltunk valamikor az Unitárius Kollégiumnak, azok most az élet megpróbáltatásai után s a jelennek vergődő napjaiban — összegyűlekezzünk néhány órára, hogy sulyos érzéseink terhével, de hálás szívvel meghajtsuk férfivállunkat, vagy már őszbeborult fejünket a mi fényesmultu Alma Materünk előtt.

Hívunk, kérünk Titeket régi barátaink, vendiák társaink szeretettel, hogy tegyétek félre minden gondjaitokat, bajaitokat s jöjjetek el a megható találkozási jó szívvel, örömmel.

Jöjjetek el mindnyájan, hogy újra halljátok meg az ősi templom öreg harangját s az ujabban épült kollégium fiatal csengétyűjét.

Jöjjetek el, hogy ismét lássátok a régi iskola ódon falait s a mai főtanoda magyar szellemmel telített belsejét.

Jöjjetek, hogy áhítatos alázattal leboruljunk hálát zengeni a magyar unitáriusok nagy templomának fehér falai között.

Jöjjetek — ki tudja hányan utóljára —, hogy lássuk egymást, beszélgessünk letűnt időkről, új reményekről; hogy meleg kézzel, szívvel után szívből felemelkedve, lélekben megerősödvé és ismét széjjel oszolva, ki ki a maga helyén folytassa elhivatásának küzdelemteljes munkáját.

Jöjjetek, hogy ötelkedzenek a mult a jelennel és a kihűlt szívek a me-

leg érzésekkel, hadd okuljon rajtunk és tanuljon tőlünk a szebb jövőre érdemes újabb nemzedék.

Kolozsvár. 1026. aug. 14-én.

Ferencz József, unitárius püspök, Ferenczy Géza dr., egyházi főgondnok, Boros György dr., egyházi főjegyző, Ferencz József dr. kollégiumi felügyelő gondnok, Kiss Elek dr., teol. akad. dékán, Barabás Béla dr. szenátor, Szent-Iványi József dr., egyházi főgondnok, Váradai Auréli dr., kollégiumi felügyelő gondnok, Gál Kelemen dr., tb. igazgató, tanár, Borbély István dr. koll. igazgató-tanár.

H I R E K

Ötvenéves püspöki jubileum. Ezelőtt 50 esztendővel, 1876. aug. hó 27-én, Árkos háromszékmerenyei községben választották püspökké az unitáriusok Ferencz Józsefét. A nevezetes évfordulót a szeptember 19-re összehívott egyházi főtanács fogja az egyetemes egyházközösség nevében megünnepelni. A választás napján a kolozsvári egyházközösség részesítette az ősz püspököt meleg ünneplésben. A templomban dr. Boros György püspökhelyettes megható halálait mondott, dr. Szent-Iványi József egyházi főgondnok pedig nagy közönség jelenlétében a püspöki lakásban üdvözölte a főpásztort. A 91 éves Ferencz József teljes szellemi frissességgel, szíveskedő kedélyességgel köszönte meg hívei hódolatát.

A szászvárosi Kun-kollégium ügye. Fájdalmas ügyet tárgyalt közéletéről az erdélyi református egyházkerület rendkívüli közgyűlése. A kormányintézkedések és a megváltozott viszonyok a szászvárosi Kun-kollégium életét pár év óta vergődésre, haldoklásra kényszerítették. A kormány most ajánlatot tett, hogy a kollégium új épülettel megvásárolja és biztosítékot nyújt afelől, hogy a régi épületben egy négyosztályos algimnázium nyilvánossági joggal működhetik. A rendkívüli közgyűlés fölhatalmazta az igazgatótanácsot, hogy a kormány ajánlatát megtárgyalja és megegyezés esetén a szerződést megkötse. A kormány hír szerint 15 millió lejt ajánlott fel az új épületért.

A Magyar Párt ideai közgyűlése. A parlament megnyitása előtt, választás előtt október 3-án lesz a Magyar Párt közgyűlése Gyergyószentmiklóson.

lőson. A gyergyószentmiklósi tagozat a nagygyűlés ügyében állandó érintkezésben van a központi vezetőséggel, ez pedig az összes vidéki tagozatokkal. A nagygyűlés napirendjén az elnökválasztáson kívül szerepel az új szabályzati tervezet.

Ujjalakult a Magyar Párt kalotaszegi tagozata. Augusztus 29-én folyt le Bánfihunyadon az a politikai nagy gyűlés, amelyen Kalotaszeg népe lelkesen tett vallomást a magyarság egysége mellett. A nagyjelentőségű eseménnyel jövő számunkban fogunk érdemlegesen foglalkozni.

Küzdelem a tejhamisítás ellen. Az utóbbi időben erősen elszaporodott Németországban a tejhamisítások száma. A hamisítókat nehéz leleplezni, mert a kereskedők a közvetítőket, a közvetítők a gazdát, a gazda a kereskedőket vádolja a hamisítással. Viszont a tejnek többszöri hivatalos megvizsgálata pénzügyi okokból lehetetlen. Az oppelni kormányzat azonban egy szabályrendelettel igen ügyesen megoldotta ezt a kérdést, midőn elrendelte, hogy a tej hamisításáért mindenkor az a felelős, kinél a hamisított tejet megtalálják és ezért úgy a közvetítőknél, mint a kereskedőknél érdeklében áll, hogy az átvett tej valódiságáról meggyőződést szerezzen. Ezzel az intézkedéssel elérték azt, hogy a hamisítások száma a békebeli hamisítások felére csökkent.

A tehén mint uszóbajnok. A Balaton átuszásának párját ritkító híre érkezik Balatonfüredről. Ennek az uszási teljesítménynek a szenzációs oldala azonban nem a teljesítmény maga, mert hiszen a Balatont egész szélességében már nem egyszer uszták át, hanem az, hogy aki, helyesebben, ami a Balatont most átuszta, az nem ember, hanem — tehén. Egy mézárás a Balaton somogyi partján tehenet vásárolt és a tihanyi kompon akarta a zalai partra átszállítani. Alig érkezett meg vele gazdája a zalai partra, az állat kiszabadította magát a hajcsár kezei közül és egyenesen belevetette magát a Balatonba, hogy visszausszék somogyi hazájába. A megrémült hajcsár csónakba szállt és evezve követte a vízben nagy biztonsággal, de még nagyobb gyorsasággal uszó állatot, mely végre szerencsésen partot ért. A fűrdőközönség megéljenezte a kitünőt észt.

Ezerhatszáz éves bor. A Rajna mellett fekvő Ipejér város világhíres muzeumának különöröszati osztálya is van. A borpincseszerű helyiségbe

minden össze van hordva, ami a bortermelésre, kezelésre stb. vonatkozik. Van itt egy borospalack, mely bizonyára a világ legöregebb borát tartalmazza. Nagy római üvegpalack, mézzel kevert borral van tele. Az üvegtartalmanak egyharmada még folyékony állapotban van. Az üveget a Krisztus születése utáni 300. évből származó sirban találták. Az olaj, mely a palack tartalmát lezárta, az idők folyamán teljesen elgyantásodott és így a palack tartalma teljesen sértetlen maradt. Egy másik római borospalack is van még a muzeumban. Ezt 1840-ben ásták ki és akkor még bor is volt benne, sajnos azonban, a palack megtalálójára kiitta annak a tartalmát, amelytől — egykori feljegyzések szerint — ugyancsak alaposan berugott.

A nő teremtése. A hinduknak érdekes életbölcészete van, amit napjainkban szorgalmasan tanulmányoznak a tudósok. Egy kis mutatóváltást közlünk, amely arról szól, hogy a hinduk felfogása szerint, hogy született a nő a világra. — Amikor Isten meg akarta teremteni a nőt — szól a hindu hagyomány — vette a föld gömbölyűségét a nád karcsúságát a virág szépségét, a nap-sugár vidámságát, a felhők könnyét, a szél állhatatlanságát, a nyúl féltékenységét, a páva hiúságát, a pehely lágyágát, a méz édességét, a tigris kegyetlenségét, a tűz melegét, a szarka csacskaságát és a gerlice turbékolását. Mindezekből aztán megalkotta a nőt...

Két kérdés. Egy németnyelvű lapársunk két időszerű kérdést vet föl és mindjárt meg is felel rájuk. Mi drágult meg négy hónap óta? — szól az első kérdés — megdrágult: a szesz, cukor, dohány, só, fogyasztási adó, gazdasági eszközök, ruházat! — hangzik a felelet. — És mi lett olcsóbb az utolsó négy hónap alatt? — A buza, zab, árpa, sertés, szarvasmarha, gyümölcs és vetemény.

Borzalmas bányarobbanás Amerikában. Jonstown bányatelepen irtózatos bányarobbanás történt négyszázméternyire a föld alatt. Három tárna omlott be a robbanás következtében, amelyeknek lejáratait most husz méter magasságu kötőrmelék fedti s így a tárnákban rekedt hetven bányász megmentése reménytelen. A bányatelepen óriási ijedelem tört ki. Az igazgatósági épületek körül nők és gyermekek százai jajveszékkelnek. Az asszonyok megrohanták az egyik igazgatósági épületet, a rendőrségnek kézi fegyverekkel kellett rendet teremtenie. Négy asszony a rendőrök fegyvereitől súlyosan megsebesült.

MŰVELŐDÉSI MÜZGALMAK.

Templomavatási jubileum Piskin. Folyó évi augusztus 22-ikén, vasárnap volt 40 esztendeje, hogy néhai Lönhardt Ferenc püspök 1886. aug. 22-én a piski-i róm. kath. templomot felszentelte. A templom felszentelésének 49 éves jubileumát impozáns módon ünnepelte meg az egyházközség. Délelőtt 10 órai kezdettel Zomora Dániel nagyprépost, püspökhelyettes fényes papi segédlettel infulás misét celebrált, melynek folyamán P. Szathmáry Román v. hunyadi házfőnök, theol. ig. tanár méltatta az ünnep jelentőségét a szószékről. A szentmisét ünnepi diszközgyűlés követte a plébánia kerijében, ahol *Ocskay István* földirtokos, egyházi főgondnok meleg szavakkal üdvözölte aranymiséje alkalmából Zomora Dániel nagyprépostot s felkérte a diszközgyűlésen való elnöklésre. Zomora Dániel püspökhelyettes megnyitó beszéde után *Seresztély Béla* egyháztanácsos ünnepi beszéd keretében indítványt terjesztett elő a jubileumi ünnepnap jegyzőkönyvileg való megörökítésére. Azután *Hoboth Á. József* esperes plébános mondott magas szárnyalású emlékbeszédet, melyben méltatta a templomalapító néhai Lönhardt Ferenc erd. püspök érdemeit. Zomora Dániel nagyprépost zárószavai után az ünnepi jegyzőkönyvet az összes jelenvolt hívek aláírták s a plébánia irattárában emlékül való megörzésre elhelyezték. A diszközgyűlés a Magyarországon üdülő Majláth püspököt meleghangu átiratban üdvözölte.

Vallásos kultur-estély Élesden. A nagyváradi ref. ifjak „Bibliaköre” jun. 20-án este 6 órai kezdettel a

ref. templomban fényesen sikerült vallásos kultur-estélyt rendezett, melyen a helybeli és vidéki lakosság felekezeti különbség nélkül oly nagy számmal jelent meg, hogy a szép és tágas templom a nagyszámu közönséget alig tudta befogadni. A gyülekezeti éneklés után Kovács Sándor ref. theologus buzgó imádsága emelte ég felé a lelkeket. Utána Vársárhelyi Sándor nagyváradi jeles énekvezér orgonajátéka és Karakas István élesdi énekvezér művészies hegedű kísérete gyönyörködtette a lelkeket. Majd Szabó Lajos nagyváradi ref. püspöki s. lelkész tartott lelkes ünnepi beszédet az igazi krisztusi szeretetről. A beszéd végzetével két nagyváradi biblia köri tag Horváth Juci és Székely Irénke énekedtetés nyújtott magas szellemi élvezetet és kellett mély áhítatot. A szépen sikerült énekszám után Bereczki Ilonka szavalta el nagy hatással és mély átérzéssel „a hét Makabeus” című vallásos tartalmu költeményt, melynek végzetével Vársárhelyi Sándor szóló-énekszám, hatalmas tenorja szárnyalt ég felé. Utána Kovács Sándor Gárdonyitól az „Isten” című költeményt szavalta el nagy készültséggel. Ezután jött a vallásos est fénypontja: Vadady Béla helybeli ref. lelkész gyönyörű beszéde. A ma élő emberek — mondja többek között — romok között járnak. Mi lesz velünk, ha nem fogunk hozzá e romok fölépitéséhez? Három irányban kell munkálkodnunk: vallásérvölcsi, kulturális és társadalmi irányban. Nem fegyver, hatalom tesz boldoggá egy nemzetet, hanem erkölcsi megújulás. Előbb kell az élő hit s csak azután jön a gyümölcs. Nekünk itt élő magyarságnak egyetlen örökségünk maradt: ez a kultúra. Ez nem pénz, nem föld, — ez az örökség: szellemi fegyver. Ezen a területen őrzi meg minden nép a maga sajátosságait. *Ha élni akarunk, össze kell tartanunk vallás és felekezeti különbségnélkül és szeretnünk egymást!* A hatalmas beszéd után a gyülekezet énekelt s ezzel a minden tekintetben nagyszerűen sikerült ünnepség végett ért. A bibliai kör részére begyűlt 1926 lei per-

selypénz. A szereplőket dr. Ujf. lvi Sándor helybeli ügyvéd s egyház megyei tanácsbíró látta vendégül. Hisszük, hogy a szép nap emléke maradandó nyomokat hagyott a lelkekben!

Pusztakamaráson augusztus hó 21-én táncmulatság keretében előadták Tóth Ede „A falu rossza” c. darabját. Az előadás maga, Ugron Jenő az erre a célra ügyes kezek által pompásan berendezett csűrjében folyt le. A darab rendezését Szász Dezső végezte, rendkívüli rátermettséggel és odaadással. Göndör Sándor szerepében kiválóan állta meg helyét maga a rendező: Szász Dezső. Feledi Gáspár szerepét megkapó hűséggel Ugron Jenő kreálta. Kiténtek Horváth Samu (Gonosz Pista), Tóth Károly (Feledi Lajos) és Szász Ferenc (csendbiztos) szerepében, kik közül különösen az utóbbi oly hűséges alakítást alkotott, hogy már pusztá megjelenését is szünni nem akaró tapsvihart fogadta. A műkedvelői átlagot messze meghaladó tökéletességgel játszotta Finom Rózi szerepét Szász Dezsőné, ki nek kiténtő csengő hangja nagy sikert aratott. Igen kiváló és elragadó volt Bárti Tercsi szerepében Ugron Jenőné, aki szép megjelenésével és határozott egyéniségével ismét megmutatta, hogy benne kiváló alakító lehetőség lakozik. Ude bájossággal játszotta meg Feledi Boriska szerepét Szekeres Jancsiné. A kisebb szereplők is mind hozzájárultak a darab sikeréhez, melyet a környék magyar és román intelligenciájának színe-java fokozott érdeklődéssel nézett végig. Előadás után sikerült táncmulatság következett. Az előadás tisztja jövedelmét a ref. egyházközség javára fordították.

Harangavatás Gyorokon. Ünnepeles keretek között avatta fel új harangját a gyoroki ref. egyház. Az ünnepség a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében, amelynek az alkalmi predikáción, felolvasáson és harangavatási szertartáson kívül kiemelkedő pontja volt Mucsi Juliska szaválata, aki erre az alkalomra irt erőteljes költeményt szavált el meg-
rázó erővel. Megható volt a ref. egy-

házi énekkar sikeres közreműködése is. A harang Biszák Józsefné adományára.

MEZŐGAZDASÁG.

A napraforgó hazája.

Szatmármegye sik földjén utazunk. Kukoricavetések között megy a vonat és minden parcella szélén nagy-tángyérü napraforgók nyílnak. Nem olyan ritkán odapottyantott napvirágok ezek, mint nálunk Erdély hegyei között. A száruk vastok, hatalmas, tulnó a legszebb kukoricán is és mint élő fal szegélyezi a vetést. Szára nem elágazó, egyenesen nő felfelé és egyetlen óriási tángyértermést hoz. Később egész föld-sávokat találunk napraforgóval bevetve s ez a kép végigkísér majdnem Szatmárig. Itt nem dísz, nem tyukeleség, nem is csupán a család olajszükségletére termelt növény ez, hanem rendes kulturnövény, melyet eladásra is igen sokan termelnek Vajjón igazuk van el. Kérdezősködésünkre meg tudjuk, hogy a napraforgót rendszerint szórva vetik, 40—45 centiméterre kiritkiják, kétszer kapálják. A szedés, cséplés itt is kézzel, a nálunk is ismert módon történik, holdankénti termése 12—16 mázsa mag. Tehát annyi, mint a kukoricáé. A munkája sem több, de a mag ára tavaly állandóan ezer lei volt. Több, mint a buzaár, és kétszerannyinál is több, mint a kukorica ára (400—450 lei) volt a télen át. Tehát itt Szatmármegyében érdemes vesződni vele. Különösen érdemes ezzel a nagy-tángyérü, egyvirágú bőtermő fajttal. De jó föld kell hozzá és bő trágya, mert terem, fizet, de követel is s jaj a gazdának, ha utána trágyázás nélkül vet gabonát.

Aztán tovább megy a vonat. Arattalan gabona ritka, mint a fehér holló s ami van, az is zab. Itt mindenki kaszával arat. Kalangyák sehol. Minden behordva az utolsó szálíg, sőt több, mint háromnegyedrészen elcsépelve. (Aug. 12-ét irunk) Istenem, ha nekem annyi leiem lenne.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövetségének gyári lelkakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindenféle bel- és külföldi elsőrangú szövét és béléssarut.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4

ahány kalangya kint lesz még nálunk Szolnokdombokában 2 hét múltán is! Itt a sík földön közös székertekben csépe a kisgazda. Egész asztalfalukat hord össze és közepén búga nagy gőzcséplőgép. Ezt bizony nem tudjuk utánacsínálni, mert nálunk nem vontatható be ilyen hatalmas gép a hegyek közé. Ám van, amit utánacsínálhatnánk. Szatmárme gyében nem volt az a bő takarmánytermés, ami nálunk, de a gazda segít magán. Sok tarlót látunk feltörve, amin két már a csalamádé. Eleinte nem hisszük, hogy csalamádé, mert ni, paszullyal van keverve, de megmagyarazzak. Így táplálóbba takarmányt ad, meg aztán a mai paszulyárak mellett aligha kapnánk olcsóbb vetőmagot. Helyes számítás, egyszerű megoldás.

Most felszántott és elboronált földek következnek. Azt hiszem vetés korainak tartom. Nem uram, ezek tarlószántások — magyarázza egyik szántásam. Itt nemcsak azonnal fel szántjuk, de rögtön boronáljuk is a tarlót, hogy jobban megérjen a föld. Senki sem mulasztja ezt el nálunk különösen akkor, ha ismét buzát vet kalászos vetemény (jobbnyire árpa) után. Aztán ismét újabb ok a csodálkozásra. Látunk egy gazdát, aki zabtarlót készít elő buzavetésre. Elő mennek az ekék, utánuk rögtön a boronák, a boronákat nagy fahengerek követik. A lehengerezett földre jó érési trágyát hordanak apró halmokba. A trágyát szétteregetik 1—2 hét múltán, leszántják s azután jön a vetés. Istenem, milyen más világ ez, mint a miénk, hol sokszor kukorica után egy szántásba kerül a buza. De más a termésük is. Katasztrális holdanként a 14—16 mázsa termés nem ritkaság, vajjon csak ez a jó föld kell a nagy terméshez? Nem, ez a jó munka is.

Apró kenderföldeken a magnak indult kendert otthagyják, hadd töltsse be hivatását, hozzon magot és szépen kiszállalják közülete a virágos kendert. A gazda itt azonnal alkalmazkodik, ami újat és jót mutat a természetet.

Azaz mégsem mindenben. A kukorica itt nincs sorokba vetve. Pedig meg van hozzá minden előfeltétel. Van könnyűművelésű síkföldjük, van pénzük gépre, ügyességük, tudásuk is meg lenne alkalmazásához, csak egy hiányzik, a vágy a jobb után. Az újítás szele itt is nehezen fogja meg a lelkeket. Pedig mint mondtam, minden feltétel meg van hozzá, a földek meggyőződését kivéve. Lám, az nagyobb hatalom sokszor, mint

a gazdasági szükség parancsa. Van is gyöngye, későn kapált, elsatnyult, meddő kukoricájuk Zsibótól egész Szinerváraljáig talán több mint nekünk.

Juhaik a selymes merinó fajból valók. Érdekes, hogy ellentétben a a többi alföldi részekkel, itt félnyárig fejik is őket. Az ám a gyapju, ami ezekről lekerül. Kilójáért mosatlan állapotban is 100 lelt adnak.

Utakon nincs mit irigyelni. Jaj az utasnak, ha esős időben le kell térnie az országútról. Legtöbb helyen feneketlen sár várja, melyből csak akkor menekül, ha felkaphat az áradások ellen védő másfélméter magas töltésre, de annak keskeny hátán sem örvendez sokáig, különösen, ha szénás szekér jön szembe. Ilyenkor fejvakarva áll meg mindkét gazda és centimétereken mulik. hogy egyik se forduljon le a töltésről. *Dr. N. E.*

Milyen lesz a kukorica termés? Utazó gazda érdekes megfigyelesekkel végezhet az idej kukorica földeken. Gyakran talál egymás mellett nagycsövű szépen fejlett kukoricát és csenevész, apró, elmaradt vetéseket, melyek címerüket kihányták ugyan, de cső egyáltalán nincs rajtuk. Egy 3—4 napos nyári hőség után sok az összesodródott levelű kukoricánk is. Sok kukoricánk tönkrement a késői vetés miatt is, de a legtöbbet a késői kapálás ölte meg. Lássuk, mennyiben oka a gazda annak, ha elkésik a kapálással! A baj ott kezdődik, hogy a kukoricát nem vetjük sorba s így kézi kapálás mellett is egyharmadrésszel több munkásra van szükségünk, mintha sorba vetettük volna, gépkapás mellett pedig felannyi idő alatt tudjuk végezni a munkát, mint kézzel.

Napszámos drága pénzért sem volt kapható, a részeseknek más dolguk volt, amikor kapálni kellett volna. Szántottunk, vetettünk, izzadtunk, aggódtunk de termésünk nincs. A termelésünk haldoklik, saját élettenségünk miatt. Miért kell így kinlódnunk? Nem csupán azért, mert nincs gépünk a kapáláshoz, hanem azért is, mert magát a sorbavetést sem akadjuk elismerni.

Világszerte mindenütt sorokba vetik a kukoricát. Még Ázsiában is. Akinek nincs gépe, minden harmadik barázdába kézzel szórja a magot. Mi belénkcsontosodott előítéltekkel állunk a száz év előtti termelési mód, a szórvavetés mellett. A szénánk ott vénül, mert kapálnunk kell, az ugar elmarad: későn kezdünk hozzá az aratáshoz, a szőlőnk kötözetlen, permetezetlen nyulik szét

a földön, ragya pusztítja, mert minden időnkét elfoglalja a szórvavetett kukorica kapálása.

Gond ül homlokunkra, belegörnyedünk a kinos egyhangu, örök kapálásba, de nem vetünk sorba. Rabjai vagyunk a saját elmaradottságunknak, de nem egedünk belőle. Miért? Hát a másutt látott soros vetés olyan lehetetlen lenne nekünk? Annyi az erőnk, a verejtékünk, hogy még mindig pazarolhatjuk és olyan gazdagok vagyunk, hogy annyi munka után elbirjuk a rossz termést is?

Gazdák! Segítsetek magatokon! Sorbavetett kukorica dupla termés, fele munka.

P I A C

Némi javulás az állatkivitelben. Acsehországi vámemelések miatt az állatkivitel július hónapban teljesen ellanyhult. A kolozsvári állategészségügyi vezérigazgatóság jelentése szerint az augusztusi kivitel megjavult és 30—40 százalékkal fogja felülmúlni a júliusi eredményeket.

A gabonapiac általános helyezete A buzapiac nagyon lanya. A gabonakereskedőknek az a véleménye, hogy a buzakivitel nagyobb mértékben mindaddig meg nem indulhat, amíg a lej értéke ingadozik. A kereskedők szerint a lej jelenlegi kurzusa alapján 750 lejes buzaár volna indokolt métermázsánként. A buza ára most 800 lej, bőséges kínálat mellett. A tengeri szilárdulása tovább tart. Kötések 620—626 lejes áron történtek. A zabpiac lanya, kötések 425—430 lejes áron történtek.

(Zsibó.) Termények: Buza mázsanként 800—850, rozs 600—650, árpa 600—700, zab 550—650, tengeri morzsolt 600—650, korpa 400, széna réti vagy hegyi 120, alomszalma 60 lej. Élőállatok: fejőstehén borjuval, darabonként I. 9—14.000, II. 6—9000, igásökök páronként 18—20.000, hizottökök élősúlyban 26—35 000, növendékmarha 1—4 éves 1200—4500, seriés sovány darabonként 800—2000, választott malac darabonként 400—500, juh darabonként mustra 350—500, ló igás 5—12.000, ló kocsiba 6—16.000 lej. Gazdasági munkálatok: cséplés hordás, ugarolás. Időjárás: hetenként egy-egy jó eső. Terméskilátások közepes. Szőlőművelés, kertészet: lágyszemre kapálás. Állategészségügy: kielégítő. Mezőgazdasági munkások napibére: férfi 60—120 lej.

SZÖVETKEZET.

Etédi hitelszövetkezet.

Szép csoport képet közlünk. Az etédi hitelszövetkezet igazgatóságának és felügyelőbizottságának csoportképét. A képen levő személyek közül

nyolcan már 30 éve igazgató és felügyelőbizottsági tagjai a szövetkezetnek.

Vállelve működnek a fiatalabb kortársakkal és a község értelmiségevel együtt szövetkezettük fenntartásán, kiépítésén és minél szélesebb körre kiterjedő átdásos működésén.

Egy pár statisztikai adat élénken rávilágít az etédi hitelszövetkezet fejlődött állására.

IPARI ROVAT.

Iparosok kitüntetése.

Marosvásárhelyen a napokban nyitották meg a bőripari kiállítást, amely egy hélig marad nyitva. A kiállításon az ország minden jelentősebb bőripari cége részt vesz.

A kiállítás keretében a legszebb munkákat kiállító cégeket a védnökségből és szaktekintélyekből álló zsűri kitüntetésekkel jutalmazta. A

Jelenlegi taglétszáma 574. Befizetett alaptőkéje 164 ezer Lei. (Egy üzletrész 50 Lei.) Gazdák alapja 97 ezer lei.

Hitelüzleten kívül van tejszövetkezeti alosztálya. Tagjainak gyors temetési segínyt nyújt és vásárlási kedvezményt biztosított három székelyszeres kereskedőnél.

Állatbiztosítási akciója most van folyamatban.

Tagjainak üzletrésztük után 1925 évre 20 százalékos osztalékot fizetett. Legkisebb betétet is 18 százalékkal kamatoztat.

Junius hó végével 8 elemi iskolának juttatott jutalmat takarékbetét könyvek alakjában.

Mindent csak úgy tehette, hogy a képen látható igazgatósága és felügyelő bizottsága embertársainak nemcsak szavakkal, hanem tetteikkel is jóakaratu vezetője kíván lenni.

Kitüntetett kiállítók névsora itt következik:

Aranyérmet kaptak: Márton János székelyudvarhelyi kaptafakészítő, Borsos Sándor, az Ago cipőtalp és sarokragasztóprás szabadalmazottja és előállítója Nagyvárad, Mercur vegyszeti gyár Kolozsvár.

Ezüstérmet: Hecker és Petrovszky kaptafagyár Lugos és Sándor Dezső cipőkellék és ragasztóprás kiállító Arad.

Bronzérmet kaptak: Maroscher

Ferdinánd, Várady Dénes, Szia Gerő, Porjesz Géza, Antal Zsigmond, Maroscher Gusztáv, Szöllősy Gyula marosvásárhelyi cipésziparosok. Sándor Mihály, Lénárt Károly, Ágoston György segédek. Ágoston Gáborné cipőtűzőnő. Nyilas Rózsi tanulóleány. Fülöp Anna, Vass László. Kimpian Konstantin, Zalányi Zoltán, Gergely István tanulók. Unterberger Regina és Végh Mariska felsőrészkesztők. Zabolay Sándor, Szűcs és Fiai, Dobray Károly, Balogh János, Nagy Márton vidéki kiállítók. Nagy Sándor, Molnár István, Nagy Károly segédek. Dicső oklevelet kaptak: Magyar Ferenc marosvásárhelyi cipésziparos, továbbá Fazekas Imre, Inkey Albert, Dócy József, Bagosi József segédek, Bancsi József kaptafakészítő, Vass László, Bükkösi Imre, Petrás Gyula tanoncok.

Valuta jegyzékek.

Kolozsvár, 1926. aug. 23-án

1 dollár — —	=	202 — 204
1 font sterling	=	988 993
1 svájci frank	=	39 — 39 80
1 francia frank	=	5 70 — 5 80
1 arany márka	=	50 — 51
1 lira — — —	=	6 65 — 6 75
1 cseh korona	=	6 — 6 05
1 dinár — —	=	3 45 — 3 55
1 osztr. shilling	=	28 90 — 29 20
1 magyar forint	=	30 50 — 30 60

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás Király-ter) 7 sz.

Alaptőkéje: 25.000.000
Tartalékok: cca 24.200.000

Előtakarítás: Bécs, Dicsőszentmargitán, Gyulafehértváron és Marosvásárhelyen. Állami intézetek: Alsófehértvármegyei Esztergom Bank és Takarékpénztár, H.-T. Ágoston Gyula-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár, H.-T. Torda-Udvarhelymégyei Takarékpénztár, H.-T. Székelyudvarhely.

Aranytárol a vasúti állomás mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezárja, utalásokat teljesít. — Mindent a banki szelvény előnyösén végez. — Széles körű engedélyezett devizabizomány!

MULATTATÓ

Erdély.

Erdélyország sose volt még
talán ilyen szomorú
s napos eget nem tarkázta
ennyi felleg és ború.

Tarlott erdők nyomán nem sírt
égre ennyi szürke seb
s a három nép ellenszenvé
soha nem volt füzesebb.

Erre jártak és pihennek
a római légiók?
Ki mondaná, hogy itt halt meg
Decebál a sasfiók?

Régi törökverő kedvünk
barlangokban bujdokol.
Hol az ősi erős Erdély,
Kélféjű sas átka — hol?

Történelmünk szürkévé lett,
jelentéktelen, fonák
és a Kárpátok sivárak,
kopárak és marconák.

Aranytermő bordáik közt
elfogyóban az erek
és nyugaton nyelvet ölt ránk
Minden pajkos kis gyerek.

Véletlenül Bethlen Gábor
ha ma felébredne itt,
csodálkozva csapná össze
egykor erős kezeit.

Ideje volna már békét
kötni portánkon talán,
míg fel nem fal bennünket az
új Szvatopluk és Zalán.

Mézgát sír a fenyőerdő,
zokog a Maros s az Olt
— Erdély gyáva sose volt még —
pedig mindig árva volt.

Az ördög, mint kereskedő.

A Jeruzsálem környékén lakó arabok között egy monda forog szájon az Ur Jézusról.

Midőn egyszer a Megváltó egyedül ment egy uton, egyik kanyarulatnál egy embert pillantott meg, aki teli zsákokkal megterhelt négy szamarat hajtott. Jézus megismerte mindjárt, hogy ki az az ember és így szólt hozzá:

— Sátán, foglalkozást cseréltél? Amint látom kereskedő lettél. Jól van, mostantól kezdve legalább nem viszed kísértésbe az embereket.

Az ördög örvendett, hogy a világ megváltójával beszélhet s vigyorogva válaszolta:

— Jézus, nekem a legjobb kereskedésem van a világon; az emberek verekednek az áruimért. Nézd csak erre a szamárra egy igazságtalansággal megtöltött zsákot tettem és ezt az árut egy szempillantás alatt szétkapkodják a kormányzók az összes hivatalnokaikkal együtt. A második szamár irigységgel van megterhelve és nincsen ebből annyi árum a zsákban, amennyit tőlem kérnek a tudósok. A harmadik szamár a zsákjában különféle csaló és rabló fogásokat visz. Damaszkusz város kereskedőinek és a szamár már sántítani kezdett, annyira nehéz ez az áru.

— És a negyedik számaron mi van?

— Hej — felelé a sátán — arra már valami könnyebb, valami finomabb árut tettem és pedig a hazugság, pletykaság, csapodárság, ámitás, kétszíniség, hiuság selymeit és még sok ezekhez hasonló selyem-árut.

— És kiknek adod el ezeket a haszontalanságokat? — kérde újra az Ur Jézus.

— Az asszonyoknak! Ők bolondulnak ezek után a dolgok után.

A sátán ekkor botjával a szamarakra vágott és tovább indult.

Néhány nap múlva Jézus ugyanazon az uton találkozott az ördöggel és ugyancsak megterhelt szamarakkal.

— Istentelen, a zsákjaid még mind tele vannak, úgy látszik, még nem adtál el semmit...

— Jézus, te csalódsz; eladtam az összes áruimat; úgy keresik, mint a lány kenyeret. Azonban lásd, hogyan jártam. A kormányzók a fizetés helyeit elbotozták. A nálamnál csalóbb kereskedők hamis pénzekkel fizettek. A tudósok elkapkodták áruimat, de nem fizettek semmit, mert egy fityingjük sem volt erszényükben.

— De akkor mi van a telt zsákokban? — kérde Jézus.

— Mi lehetne! Jól csengő pénz, az asszonyok pénze. Egy pillanat alatt megvették az asszonyok hazugságok, pletykaságok, hiuságok, ámitások, csapodárságok, kétszíniségek és más ehhez hasonló dolgok összes áruit. Az asszonyok megtöltötték zsákjaimat pénzzel. Ezen a pénzen akarok igazságot vásárolni a bíraktól a kormányzókkal, kereskedőkkel és tudósokkal szemben, akik nem fizettek.

— És az ördög tovább ment a szamaráival, míg az Ur Jézus az égre emelte szemeit és kérte az Atya Istent, hogy adjon gyógyító erőt az ördög által a világon elterjesztett kísértések és gonoszságok ellen.

Apróságok — Adomák

Szerencsés fog.

Férj: Hol voltál oly sokáig?
Feleség: Egy fogamat huzattam ki.
Férj (nagyot sóhajtv): Szerencsés fog! Ez most már végleg ki került a nyelvem alól. Irigylem.

Dús választék.

— Mit lehet itt enni?
— Virslit tormával.
— Más nincsen?
— De van: virsli torma nélkül és torma virsli nélkül.

Ezt már hallom.

— Kedves bátyám! — szólta meg az öreg plébánost az ő kártyás unokaöccse, ne vegye rossz néven a kérésem, de egy kevés becsületbeli tartozásom van. Ezer pengőre volna szükségem, kedves bátyám!

— Nem hallom fiam — szólalt meg a vén pap.

— Mondom, ezer pengő kellene sürgősen.

Nem hallom fiam.

— Üssön hát a mennykő a süket füleidbe, vén zsobrák!

— Ezt már hallottam, fiam.

TANÁCSADO.

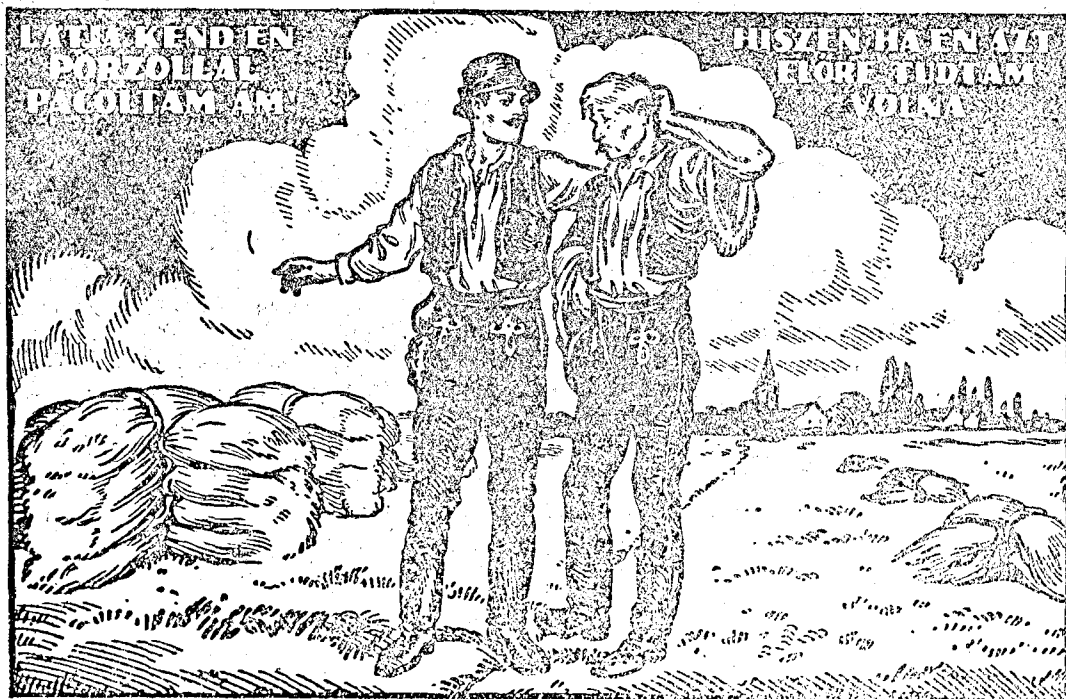
(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges választóikkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kétfős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

S. B. Pishi. A galagonyatea használatára nézve közlöm, hogy amennyiben elmulasztotta májusban a galagonya virágát begyűjteni, ősszel begyűjtheti a gyümölcsét. A galagonyagyümölcsöt egészben kell megszáritani, hogy a tél folyamán meg ne penészedjék. Használatkor egy kis marékra valót veszünk, előbb szétzúzzuk, hogy a magja szabaddá váljék és azután magostul együtt megfőzzük teának. Addig főzzük, míg a teának rendes, azaz szalmasárga színe lesz, azután megcukrozzuk és megisszuk. A galagonyagyümölcs teának olyan az íze, mint az alma teának, a tút a háboru alatt volt alkalmunk megismerni. Ezt a teát naponta háromszor kell inni, hogy hatása legyen, két hónapra keresztül. A galagonyavirág teának kellemetlenebb az íze és a szaga, mert a galagonya virága is kellemetlen szaga. **P. B.**

B. Ö. Karácsonyfalva. Hogy a szőlőbogyók nagyrésze éretlen állapotban főlhasad és tönkremegy, annak valószínűleg az az oka, hogy a fürtöket megtámadta a lisztharmat, minek folytán a bogyók borszövege elhalt és amint az éretlen bogyó tovább növekedett azon a helyen főlhasadt. Ellene a *sulfarol* nevű szerrel célszerű a szőlőfürtöket bepermetezni. — A

verdola nevű port is ajánlják a lisztharmat és a fűrperonoszpóra elhárítására. Mostanában a fűrperonoszpóra is gyakori, ezért a fürtöket ilyen növényvédelmi szerrel kell kezelni, különben tönkre mennek a fürtök éretlen korokban. **P. B.**

A *fatörzs köbtartalmának kiszámítása.* Többeknek. Az ágaltól megfosztott fatörzs köbtartalmának kiszámításánál ismernünk kell a törzs hosszát, a fa keresztmetszetének területét és a fa fajtáját. — A törzs hosszát könnyen lemérhetjük mérőszalaggal vagy más, mérésre alkalmas eszközzel. Majd kiszámítjuk a törzs két vége felületének területét. Mivel a lefűrészt törzsfelületek körlapot vagy ehhez hasonló alakot adnak, területük kiszámítása úgy történik, mint a körlap területének kiszámítása. A körlap területét kiszámíthatjuk, ha a kör sugarát önmagával szorozzuk és az eredményt egy állandó számmal (amelyet a sugár nagysága, vagy a fa fajtája sohasem befolyásol) 3·14-dal szorozzuk. Például ha egy öt méter hosszú, kifejlődött és ágaltól megfosztott jegenyefenyőtől származott fenyőtörzs köbtartalmát akarjuk kiszámítani, eljárásunk a következő: kiszámítjuk a törzs vastagabb oldalán lévő felületnek területét. Ha itt a sugár 8 cm., akkor a terület $8 \times 8 \times 3.14 = 201.68$ négyzetcentiméter (cm²); a vékonyabb oldal felületének területe pedig: ha a sugár 6 cm., akkor a terület $6 \times 6 \times 3.14 = 113.04$ cm². Ezeket kiszámítva a két felület területének átlagát vesszük: $201.68 + 113.04 = 314.72$, ezt osztjuk kettővel $314.72 : 2 = 157.36$ cm². Az így kapott eredményt szorozzuk a törzshosszúsággal és az illető fa arányszámával: ha a törzs hossza öt méter volt, akkor a példánkban a törzs köbtartalma $157.36 \times 5 \times 0.5 = 393.4$ m³ (köbméter) a kifejlődött jegenyefenyőtörzs arányszáma ugyanis 0.5.

PORZOL

5—10 perc alatt 1 holdra való búzavetőmagot pácolhatunk

PORZOL

pácolás után a magot nem kell szárítgatni

PORZOL

pácolt búzából kevesebbet kell vetni

PORZOL

pácolt buza gyorsan kel.

PORZOL

pácolt buza üszömentes

PORZOL

pácolt vetőmag nagy terméshozadékot ad!

Egy kat. holdra elegendő 20 deka PORZOL. Minden vetőmagot pácoljunk PORZOLLAL

Vezérképviselő: Soc. Com. Anonima a

Agricultorilor—Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad.

Minthogy a köbirtalom kiszámításánál igen fontos a fa arányszámának ismerete, az alábbiakban közöljük néhány fa arányszámát: A kifejeződőlt tölgy törzsének arányszáma 0.56, a luc-, erdei fenyő, szil, jávor, kőrös akác 0.53, éger, nyár 0.52, vörösfenyő 0.51, nyír, fűz 0.50. A középkorú tölgy törzsének arányszáma 0.50, jegenyefenyő 0.49, bükk, szil, jávor, kőrös, akác 0.48, luc-, erdei fenyő, éger, nyár 0.47, vörösfenyő 0.44, nyír, fűz 0.43. A fiataljegenye, lucfenyő, tölgy, szil, jávor, kőrös, akác fatörzsének arányszáma 0.43, erdei fenyő, éger, nyár 0.42, bükk 0.41, vörösfenyő 0.38, fűz 0.36. (M.)

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodszer is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. Gy. F. Magyarkecel, M. A. Medgyes, S. A. Gyergyószentmiklós, K. J. Selénd, L. M. Kraszna, Z. D. Gyulafehérvár, H. L. Kolozsvár.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

P. Gy. Buzásbocsárd, 520 L közben bejött, tényleg fennálló hátraléka 960 L, Címére ezután 15 pld. megy. Üdvözlét. — D. D. Kozmás. Egyik lapszámot beszüntettük, 1926. XII. 31-ig 144 L fizetendő. — O. R. Fugad. Címét kijavítottuk, 1926 dec. 31-ig még 135 L szíves megküldését kérjük. — K. J. Bakóvár. Rendelését a „Reformátusok Lapja” kiadóhivatalának megküldöttük. — G. J. Olaszfelek. 200, előfizetés rendben 1926. dec. 31-ig, 927-re átmege 60 L. — M. M. Domokos. 160 L bejött, rendben 1926. dec. 31-ig, 927-re átmege 70 L. — Sz. Gy. Szászfenes. Előfizetése rendben 1926 dec. 31-ig. — V. B. Buzásbesenyő. 230, M. D. Bukarest 180, Özv. Zs. J.-né Görgényzentimre. Folyó év végéig még 190 L szíves utalványozását kérjük. — Sz. J. Alsósófalva. A 20 pld. folyó évi előfizetésének teljes rendezésére még 305 L szíves megküldését kérjük. — B. Gy.-né Bukarest 140, Ifj. G. J. Siktód 130 L bejött.

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Jó családból való egészséges, gyermek-szerető, értelmes 20-25 éves, lehetőleg arra leányt házi munkák végzésére alkalmasra keresek azonnali belépésre. 15 fizetést és ellátást adok. Ajánlatokat: Hary gyógyszerész, Câmpeni—Topánfalva kérek.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Jócsaládból való iskolásgyereket, fiút, vagy leányt az iskolai évre teljes ellátásra ingyen használattal elfogadok. Özv. Dr. M. Ferencné, Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Gheorghiu 30.

Lélekemelt olvasmány jelenik meg az aradi „Vasárnap” kiadásában *Missa solemnis* címen. A verskötetben Mael Ferenc munkatársunk áhitateltető vallásos költeményel mellett a szerző újabb írásai is szerepelnek. Ára 40 Lei. Megrendelhető a „Vasárnap” kiadóhivatalában, Arad, Minorita palota, vagy Mael Ferencnél, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.

Gládó egy jókarban levő cséplőgarnitúra fizemben, megtekinthető és átvehető. 800 mm. Clayton Suttlewort cséplőszekrény 10 HP. Kállal Márton. Eladótulajdonos: Bartha Sándor férfit-szabó Targu-Murás—Marosvásárhely, Str. Sabadului (Szabadl-ut) 21.

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissabb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbber szolgálja. — Egész évre 990 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 35. szám.

„Transsylvania” Bank r.-t.
azelőtt
Gyulafehérvári Takarékpénztár rt.

Alapítatott: 1872. évben.

Fióktintézetel:
Kézdivásárhely
Csikszereda
Ditró
Torda

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket
Vezérképviselője:
A Gazdák Általános Biztosító rt.-nak
Affiliált Intézete:
Parajdi Rőzgazdasági Bank, Parajd.

Hirdessen lapunkban!

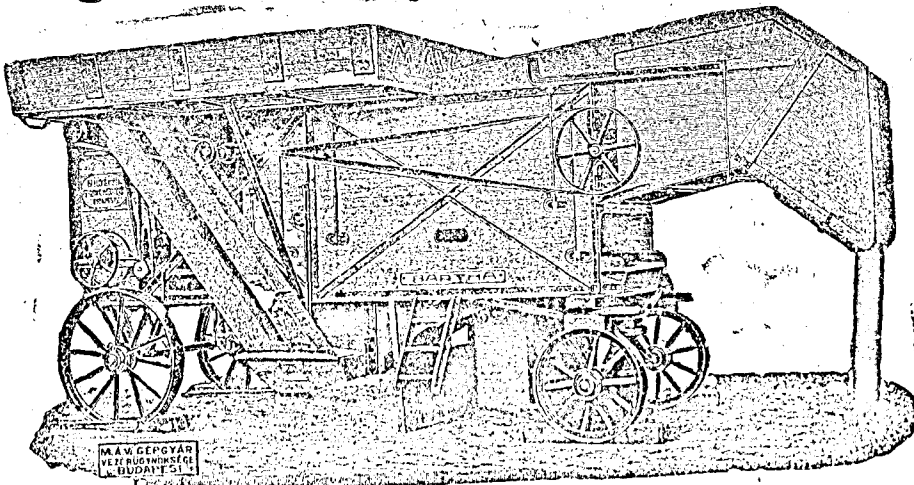
Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésére!

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat.
Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lohomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Professzor dr. Páter-féle köhögés elleni tea

rövid idő alatt gyógyulást hoz köhögés, rekedtség és a légzőszervek egyéb hurutos megbetegedéseinél. Használja ezen kiváló gyógyteát minden kezdő hűlésnél, így a jövőben a hűléseknek kinzó mellékjelenségeitől megszabadul.

Professzor dr. Páter köhögés elleni teája

teljesen ártalmatlan és cukorral megédesítve, kellemes ízével akár mily mennyiségben élvezhető. — Mindazoknak, kik könnyen meghűlnek, a Prof. dr. Páter-féle szamárköhögés-, tüdő-, köszvény- és rheuma-, izzadás elleni- és izzasztó teái nélkülözhetetlen és megbecsülhetetlen értékűek.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3 $\frac{1}{2}$ -res tartalom, 20%-os ármegetakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszerárban és drogeriában kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszerár Braşov-Brassó, Hosszu-u. 14. sz.

Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. Vezérképviselő: AMPHORA Rt. Braşov-Brassó.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennélfogva mint hír-
detési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:
egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-u. 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

Aranygyözei Ágyagipar Rt.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett hor-
nyolt és hódfarkú tetőcserepét, normál és
németméretű fall- és kútfejűjét valamint
1. a különböző méretekben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Telefon
Turda-Torda 107 sz.

d'Or

ILLATSZERTÁR

PIAȚA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király tér.)

CLUJ-KOLOZSVÁR

**A kezek, lábak
és a hónalj**

erős és kellemetlen izzadása ellen

RAPIDOL

izzadság elleni szer azonnal használ-
ható illata kellemes, használata kényelmes

Egy üveg ára 45 — lej.

Kapható minden gyógyszerár-
ban és drogeriában.

Postán szállítja utánvétellel, díjme-
tesen.

(1 üveg ára 50 lej, 2 üveg 90 lej,
3 üveg 130 lej.)

Farmax Braşov-Brassó,

Vezérképviselő: Amphora Rt. Braşov-Brassó

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató